

D ů v o d y:

Žalobce domáhá se výroku, že žalovaní jsou povinni mu zaplatiti 1. za sprostředkování prodeje domu v červenci 1922 zbytek provise 1900 Kč, k němuž připočítává 6% úroky od 11. července 1922 do 12. února 1926 částkou 408 Kč 81 h, tedy celkem 2308 Kč 81 h se 6% úroky od 13. února 1926, 2. 100 Kč odměny za to, že na žádost žalovaných prohlédl vilu, kterou žalovaní hodlali koupiti, 3. 150 Kč odměny za to, že na jejich žádost vyjednával s Františkem M-em o koupi jeho domu. Podle seznání žalobce při jeho výsledku jako strany vznikla pohledávka pod 2. v roce 1925 a pohledávka pod 3. v roce 1926. Žalobce uplatňuje tedy tři různé, na sobě nijak nezávislé nároky, které přesto, že podle § 227 c. ř. s. byly formálně sloučeny v jedné žalobě a že o nich bylo společně jednáno a rozhodnuto, nepozbyly po stránce hmotné své samostatnosti. Z toho plyne především nepřipustnost dovolání co do nároků pod 2. a 3., neboť tu jde o věci nepatrné po rozumu § 448 c. ř. s., v nichž podle § 502 druhý odstavec c. ř. s. není proti rozhodnutí odvolacího soudu opravný prostředek připuštěn. Ohledně přípustnosti dovolání co do nároku pod 1., přichází v úvahu odstavec třetí § 502 c. ř. s., podle něhož není přípustným dovolání proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího soudu, když sporný předmět, o němž odvolací soud rozhodl, na penězích nebo peněžitě hodnotě nepřevyšuje 2.000 Kč. Zbytek provise, který žalobce tu požaduje a o němž rozhodl odvolací soud, činí pouze 1900 Kč. Žalobce dospívá k částce převyšující 2.000 Kč jen tím způsobem, že připočítává k jistině 1900 Kč zákonné úroky z prodlení vzešlé z něho do 12. února 1926. Při určení hodnoty předmětu sporu podle § 502 třetí odstavec c. ř. s. platí však, ježto zákon jiného neustanovuje, též předpis § 54 druhý odstavec j. n., podle něhož se při výpočtu hodnoty předmětu sporu nehledí k úrokům, kterých se kdo domáhá jako nároku vedlejšího. Zákonné úroky z prodlení, které žalobce připočítává k jistině, nejsou samostatnou pohledávkou, nýbrž jen příslušenstvím jistiny 1.900 Kč. Nelze je tedy započísti při výpočtu hodnoty předmětu sporu. Tímto jest jen pohledávka 1.900 Kč, tedy pohledávka 2.000 Kč nepřevyšující. Jelikož odvolací soud potvrdil co do této pohledávky rozsudek soudu první stolice, jest dovolání též co do nároku pod 1. nepřipustným. Bylo tudíž dovolání celé podle §§ 471 čís. 2, 474 druhý odstavec a 513 c. ř. s. odmítnouti.

Čís. 7417.

K úpisu válečné půjčky a s ním spojenému uzavření zápůjčky nezletilcem vyžaduje se svolení zákonného zástupce (otcovského opatrovníka) i chráněnského soudu. Lhostejno, že matka nezletilcova byla při úpisu válečné půjčky přítomna a nečinila námitek.

Pokud nelze v projevu zletilosti nabyvšího upisovatele spatřovati uznání dluhu.

(Rozh. ze dne 15. října 1927, Rv I 353/27.)

Žalovaná, narozená roku 1917, upsala roku 1917 bez schválení otcovského opatrovníka a opatrovnického soudu u žalující banky válečnou půjčku a uzavřela zápůjčku na lombard válečné půjčky. Žaloba banky o zaplacení zápůjčky byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

K právnímu posouzení věci postačilo skutkové zjištění, že úpis válečné půjčky a s ním spojené sjednání zápůjčky nebyly schváleny po dobu, po kterou žalovaná byla nezletilá, ani jejím otcem jako zákonným zástupcem ani chráněnským soudem. Dovolatelka, vytýkajíc nesprávné právní posouzení, dovozuje, že otec žalované schválil uvedené právní jednání mlčky svou manželkou. V tom jest na omylu, ježto výkon moci otcovské nemůže býti přenesen na jinou osobu, jsa nerozlučně spojen s osobou otcovou. Další vývody byly by oprávněny jen tehdy, kdyby bylo možno dáti zjištěným skutečnostem opačný smysl, než z nich vyplývá při logickém jich posouzení.

Není třeba blíže vyvrátiti názor dovolatelčin, že k sjednání zápůjčky potřebné k úpisu válečné půjčky nebylo třeba svolení zákonného zástupce i chráněnského soudu. Nešlo jediné o úpis válečné půjčky, o uložení kapitálu, nýbrž o sjednání zápůjčky, vzhledem k níž žalovaná stala se dlužnicí. Spor tento jest nejlepším dokladem toho, jaký závazek žalovaná při tom převzala. Není vadou řízení, že nebyly přečteny listiny předložené stranou a uznané odpůrcem za pravé a správné a přiložené ke spisům, neboť tím stal se obsah listin těch nesporným přednesem stran. Dodatné uznání závazku žalovanou mohlo se státi jen projevem jejím vyhovujícím náležitostem §§ 863 a 869 obč. zák., z něhož by se dal podle § 914 obč. zák. dovoditi úmysl žalované uznati závazek, o němž jí bylo známo, že nevznikl platně pro nedostatek věku i přivolení jejího zákonného zástupce i chráněnského soudu. Projev takový mohla žalovaná učiniti teprve po dosažení zletilosti, t. j. po dni 10. října 1919. Dovolatelka poukazuje na příl. D (uznání výpisu z běžného účtu), dále dopisy E a I, dále skutečnost patrnou z dopisu berní správy, podle něhož žalovaná přihlásila k soupisu jmění i dluhopisy válečných půjček a pohledávku žalující banky na nich váznoucí. Projevy tyto nevyhovují náležitostem shora uvedeným. Ze žádného z nich nelze dovoditi úmysl žalované uznati nebo splniti závazek dosud neplatný, naopak jsou to projevy osoby nevědoucí si dobře rady s pohledávkou proti ní uplatňovanou, což pocituje jako bezprávi spáchané na ní úředníkem žalující banky, při tom odpírá placení, ovšem aspoň s poukazem na nemajetnost; podobný smysl má dopis I. Dopis D jest uznáním správnosti účtu co do výše jeho, ne uznáním dluhu dosud neplatného, neboť žalující banka neupozornila na to, že pokládá nyní závazek žalované za platný dosaženou zletilostí; jinak jest dopis ten jen obranou proti počítání úrokové výše, což opakuje se i v dopise E, takže slova: »meine Lombardschuld« nejsou uznáním dluhu, nýbrž jen vysvětlením, čeho se dopis ten týkal.

Nedošlo tudíž k dodatnému uznání závazku, jenž zůstal neplatným a nemůže býti úspěšně vymáhán žalobou.

Čís. 7418.

Škoda ukladatele pro porušení schovací smlouvy hradí se nejprve tím způsobem, že se zřídí předešlý stav, a teprve, není-li to uskutečnitelno, nahradí se odhadní cena věci.

(Rozh. ze dne 15. října 1927, Rv I 354/27.)

Žaloba objednatele proti dodavateli o náhradu škody byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobce zakládá svůj nárok na tom, že objednal v roce 1920 20.000 bedniček, neodebranou část jejich zaplatil až na malý zbytek, převzal je do vlastnictví, dal je pojistiti a ponechal u žalovaného v úschově ke své dispozici a že žalovaný tím, že uschované bedničky odprodal a dodal jinam, porušil svou smluvní povinnost a je povinen nahraditi cenu bedniček. Při tom napadá názor prvního soudu, že nároku na náhradu nemá proto, že mu nevznikla škoda, a názor odvolacího soudu, že se později spokojil s tím, že bedničky odebere. Správností těchto názorů a také předpoklady, na nichž jsou zbudovány, netřeba se obíratí proto, že žalobce nemá nároku na zaplacení bedniček ani ze smlouvy schovací, o niž jedině v dovolání svůj nárok opírá. Ze smlouvy schovací má ukladatel podle § 961 obč. zák. nárok na vrácení věci nebo nárok na náhradu škody pro porušení smlouvy (§ 1295, 964 a 961 obč. zák.). Ale ukladatelova škoda pro porušení smlouvy hradí se podle zásady § 1323 obč. zák. nejprv tím způsobem, že se zřídí předešlý stav a teprv, není-li to uskutečnitelno, nahradí se cena odhadní. Nárok na náhradu ceny měl by žalobce jen, kdyby zřízení předešlého stavu dodáním bedniček nebylo uskutečnitelno. Ježto není o tom sporu, že bedničky byly věcmi zastupitelnými, bylo zřízení stavu předešlého možným a uskutečnitelným tím, že by se znova zhotovily, a proto žalobce i v tom případě, že jeho nárok na náhradu škody jest odůvodněn, měl by zase jenom nárok na dodání stejného počtu a druhu bedniček. Náhradu v penězích mohl by žádati, kdyby zhotovení stejných bedniček nebylo uskutečnitelno (srov. nález čís. 2454 sb. n. s.). Nezáleží tedy na tom, zda žalobce žalovanému neudělil dispoic, zda zakázal opětné zhotovení, zda neprohlásil ochotu k přijetí více bedniček než tisíc, zda došlo pak k nové dohodě o dodání jiných bedniček místo oněch žalovaným prodaných, zda byly bedničky nové dne 29. září 1926 již hotovy a zda přišlo pozdě oznámení žalobcovo, aby již nebyly zhotovovány. Rovněž nesejde na tom, zda bedničky jsou zbožím sezonním. Žalobce ani neopíral v první stoličce svůj nárok o tvrzení, že šlo o obchod fixní, a pro nárok ze smlouvy schovací, o niž